

FORMAT GEVRAAGD ADVIES: Visie Sociaal Domein 2021 - 2040

Gemeente Arnhem

T.a.v. college van Burgemeester en Wethouders

cc. Naam beleidsmedewerker: Gerard Fidder

Naam contactpersoon: Ellen Krabbenborg

Naam wethouder: Roeland van der Zee

Arnhem, 22 oktober 2021

Onderwerp: Notitie Visie Sociaal Domein

Geacht college,

In aansluiting op het telefonisch overleg met de programmamanager Jeugd en WMO heeft u de Adviesraad Jeugd & Wmo gemeente Arnhem (verder de Adviesraad) gevraagd te adviseren over de notitie Visie Sociaal Domein

Situatieschets

De gemeente heeft voor de beleidsnotities Visie Sociaal Domein en het jeugdbeleid 2020-2025 dezelfde doelen en uitgangspunten geformuleerd te weten,

Doelen:

- Gelijke kansen
- Stabiele basis
- In veiligheid en vrijheid leven (inclusie)

Uitgangspunten:

- Gebiedsgericht
- Preventie voorop
- Sterk in maatwerk

Aan de adviesraad Jeugd en WMO is de volgende hoofdvraag voorgelegd:
Sluit dit beleid aan bij de kansen en uitdagingen van de Arnhemse inwoners?

Deze adviesraad heeft ervoor gekozen het gevraagde advies te formuleren aan de hand van de volgende punten:

1. Waar liggen kansen

2. Wat zijn onze aandachtspunten (zorgen)
3. Welke aanbevelingen willen we meegeven

Ad 1. Kansen

- De gemeente heeft een toekomstvisie geschetst voor de langere termijn. Dit kan leiden tot meer continuïteit en duurzaamheid van beleid.
- De concrete vertaling van deze visie leidt tot meer consistentie op de verschillende deelgebieden binnen de domeinen van Jeugd en WMO. Anders gezegd; de Jeugdnota, de woonzorgvisie, de nota “Aan zet” en de doorontwikkeling van de wijkteams bijvoorbeeld, zijn allemaal afgeleid van deze toekomstvisie
- Het uiteindelijke resultaat van de koers van de gemeente is dat in 2040 “alle” vraagstukken zijn opgelost. Namelijk; alle Arnhemse kinderen hebben een goed toekomstperspectief, voor ouderen is een onbezorgde oude dag mogelijk, het is veilig in heel Arnhem, geen jongere is meer afhankelijk van een uitkering, de armoede in de stad is flink afgenomen en meer mensen vinden sneller passende en duurzame woonruimte. Een resultaat wat elke Arnhemmer kan omarmen.
- De gemeente maakt een “scherpe” keuze door de focus te leggen bij 5 wijken in Arnhem Oost. Daar, waar de ondersteuning wordt ingezet voor de Arnhemmers die deze het meest nodig hebben.
- Belangrijke uitgangspunten in de nota zijn; een integrale benadering van vraagstukken en inclusie. Belangrijke pijlers om tot een succesvol resultaat te komen.

Ad.2. Aandachtspunten

- Deze lange termijn visie draagt een aantal risico's met zich mee. De nota is meer illusionair i.p.v. visionair. Daardoor komen de te maken keuzes te weinig aan bod in de nota. Immers de middelen zijn schaars en de problemen zijn groot. Denk hierbij aan de arbeidsmarktproblematiek (te weinig menskracht in de publieke sector), de huisvestingsproblematiek, de budgetplafonds, de energietransitie etc. .Kortom; we missen de praktische uitwerking van de visie.
- De nota schept het beeld dat de gemeente deze vraagstukken kan oplossen. Veel daarvan gaat bijvoorbeeld buiten de gemeente en ook andere overheden om. Van belang is dat de gemeente realistisch blijft richting de inwoners over datgeen wat haalbaar is.
- Er is een te groot verschil tussen de toekomstvisie en de huidige samenleving. We missen in de nota de uitwerking hoe dit verschil overbrugd kan worden.
- De gemeente maakt de keuze vooral in te zetten op 5 wijken Een keuze die ook een andere kant heeft namelijk; stigmatiseren van de inwoners (jongeren) van deze wijken die als probleem worden ervaren. Dit staat inclusie in de weg.

Ad.3. Aanbevelingen

- Geef als gemeente duidelijk aan hoe deze nota geduid met worden; bijvoorbeeld als een overall visie die vervolgens verder uitgewerkt gaat worden in de verschillende deelgebieden zoals de jeugdnota.
- Communiceer daarover met de inwoners, hun “vertegenwoordigers” en alle instellingen die betrokken zijn

- Blijf realistisch in hetgeen haalbaar is (de werkelijkheid is weerbarstig) en wees daar helder in.
- Helderheid over hetgeen van inwoners verwacht wordt is van groot belang. De individualisering heeft de afgelopen jaren bijvoorbeeld geleid tot een groei van maatwerkvoorzieningen. Dit kan structurele oplossingen om te komen tot werkende netwerken in de weg staan. Zeker omdat netwerken een steeds belangrijkere basis worden om genoemde vraagstukken “het hoofd te bieden”.
- Voorkom dat de keuze die gemaakt is voor de 5 wijken in Arnhem Oost niet tot een “waterbedeffect” leidt in andere wijken. Problemen en knelpunten kunnen namelijk verschuiven naar andere wijken waar minder wordt geïnvesteerd.
- Zorg als gemeente voor ontschotting van de drie domeinen; Jeugd, WMO en Werk en Inkomen op bestuurlijke -en uitvoerend niveau. Ook deze nota geeft hier meer dan voldoende aanleiding voor.

Wij gaan ervan uit dat u dit advies zult opnemen in het Raadsinformatiesysteem ten behoeve van de informatie-, commissie- en raadsvergaderingen en zien een reactie op dit advies door uw college met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad jeugd & Wmo gemeente Arnhem,

Elvira Flaton
Voorzitter

GEVRAAGD ADVIES JEUGDBELEID 2021 - 2025

Gemeente Arnhem
T.a.v. college van Burgemeester en Wethouders

cc. Naam beleidsmedewerker: Lotte Barink
Naam contactpersoon: Ellen Krabbenborg
Naam wethouder: Bob Roelofs

Arnhem, 22 oktober 2025
Onderwerp: Jeugdbeleid 2021-2025

Geacht college,

In aansluiting op het telefonisch overleg met de programma manager Jeugd en WMO van 20 oktober j.l. heeft u de Adviesraad Jeugd & Wmo gemeente Arnhem (verder de Adviesraad) gevraagd te adviseren over De jeugdnota

Situatieschets

De gemeente heeft voor de beleidsnotities "visie sociaal domein" en "jeugdbeleid 2021-2025" dezelfde doelen en uitgangspunten geformuleerd te weten;

Doelen:

- Gelijke kansen
- Stabiele basis
- In veiligheid en vrijheid leven (inclusie)
-

Uitgangspunten:

- Gebiedsgericht
- Preventie voorop
- Sterk in maatwerk

Aan de adviesraad Jeugd & Wmo is de volgende hoofdvraag voorgelegd:
Sluit dit beleid aan bij de kansen en uitdagingen van de Arnhemse kinderen/jeugd en hun ouders?

De adviesraad Jeugd & Wmo heeft ervoor gekozen het gevraagd advies te formuleren aan de hand van de volgende punten:

1. Waar liggen kansen
2. Wat zijn onze aandachtspunten (zorgen)
3. Welke aandachtspunten willen wij meegeven

Ad 1. Kansen

- Goed dat de gemeente een keuze maakt, namelijk daar waar in de stad de grootste problemen spelen met jeugd en jongeren wordt de grootste inzet gepleegd (ongelijkheid tussen jongeren/gezinnen vraagt om een ongelijke aanpak)
- Positief is dat de jeugdnota ingaat op de verschillende leefdomeinen die betrekking hebben op een veilige ontwikkeling van kinderen. Integraal denken op dit terrein kan bijdragen aan vroeg signalering en preventie en een betere samenwerking tussen organisaties (professionals en netwerk) rondom een jeugdige en het gezin.
- De nota is op een 11 tal programma's concreet uitgewerkt i.t.t. de nota "visie op het sociaal domein"
- Door in te zetten op participatie van jongeren/gezinnen (stadsgesprekken) kan het gevoel van controle en nuttig zijn als jongeren doen toenemen (gehoord en gezien worden)
- Positief is ook dat de gemeente het online domein heeft meegenomen in de nota. Hiermee erkent de gemeente dat dit een eigentijdse vorm is van het aangaan van sociale contacten en structuren.
- Het is een goede zaak dat de beleids- en uitvoeringscyclus periodiek wordt gemonitord en daarbij ook de jongeren/gezinnen betrokken zijn.
- De ambitie om in te zetten op minder regeldruk en onderlinge samenwerking (gezin, netwerk, professionals) is een goed uitgangspunt. Hierdoor kunnen jongeren en gezinnen zich beter ondersteund voelen en kan ondersteuning adequaat (lees; integraal) worden ingezet.
- Inzet op een betere aansluiting tussen onderwijs en jeugdhulp, zoals in de nota betoogd, is belangrijk. Het tijdig samen optrekken van school en jeugdhulp kan de preventieve inzet van ondersteuning van jongeren vergroten. In dat licht is het goed dat er aandacht is voor de samenwerking tussen bijvoorbeeld Passend Wijs en de wijkteams.

Ad 2. Aandachtspunten (Zorgen)

- De nota gaat niet in op de keuzes die gemaakt moeten worden in relatie tot de beperkte middelen die beschikbaar zijn; geld en menskracht
- In de nota wordt, terecht, bij herhaling aangegeven dat integraliteit en samenwerking van belang is om tot succes te komen. Wij missen hierin de samenwerking met het domein Werk en Inkomen. De toeslagaffaire bijvoorbeeld, geeft in alle opzichten aan dat financiële problemen in gezinnen direct van invloed zijn op het veilig opgroeien van kinderen. Het feit dat in deze casus duidelijk is geworden dat (grote) financiële problemen concreet heeft geleid tot uithuisplaatsingen van kinderen, geeft vooral aan

dat er geen sprake kan zijn van een “waterscheiding” tussen de drie domeinen; Jeugd, WMO en Werk en W en I.

- Er zijn in de stad Arnhem 400 organisaties voor jeugdhulp actief. In hoeverre gaan deze organisaties meegenomen worden in de visie en vooral ook de keuzes die de gemeente maakt, namelijk; een integrale benadering van gezinnen en daar waar in de stad de grootste problemen spelen in gezinnen, wordt de grootste inzet gepleegd?
- We missen in de nota ook het vraagstuk van regie. Gezinnen met complexe problematiek krijgen nog steeds te maken met (te) veel hulpverleners. Dit kan leiden tot verschil van aanpak in gezinnen waardoor zij zich niet adequaat ondersteund voelen.
- Er is helaas nog steeds sprake van veel vroegtijdig schoolverlaters die hierdoor de kans lopen op verschillende terreinen “de boot te missen” zoals een startkwalificatie die kansen vergroten op een baan en inkomen
- De nota spreekt over veilig en gezond opgroeien van jongeren Tegelijkertijd constateren wij dat de rol van de veiligheidsketen; Veilig Thuis, de gecertificeerde instellingen en de Raad voor de Kinderbescherming weinig aandacht krijgt
- Er wordt in de nota gesproken van een 11 tal programma’s die al concreet zijn uitgewerkt. Vraag is in hoeverre deze programma’s integraal worden ingezet t.b.v. de jongeren.
- De nota schetst dat de meeste jeugdhulp in Arnhem gaat naar kinderen en gezinnen van de relatief hoogopgeleide en meer verdienende ouders. Jongeren van minder verdienende ouders vinden minder goed de weg naar de hulpverlening waardoor problemen complexer kunnen worden.
- De nota schenkt weinig aandacht aan de verschillen in etnische afkomst en de specifieke problematiek die dat voor jongeren kan meebrengen. Denk aan kansenongelijkheid in het onderwijs en op de arbeidsmarkt.
- Woningtekorten zijn de komende drie jaar niet opgelost. Een grote groep jongeren zitten nu al klem als het gaat om zelfstandige huisvesting
- De nota laat een tabel zien van de voorziene uitgaven voor de komende jaren zien maar houdt geen rekening met de inflatie die zich momenteel aandient

Ad 3. **Aanbevelingen**

- Neem in de verder uitwerking van de nota een paragraaf “communicatie met de inwoners” op. Het is o.i. van belang dat de inwoners van Arnhem goed geïnformeerd worden over de inhoudelijke keuzes die de gemeente maakt. Zeker indachtig het feit dat hoogopgeleide ouders beter de weg weten te vinden naar de jeugdhulp. Voor deze groep geldt wellicht dat de wijkteams meer inzetten op ontzorgen en normaliseren en daarover in gesprek gaan met betrokkenen.
- Het is van belang dat de organisaties voor jeugdhulp op de hoogte zijn en “meebewegen” met de koers van de gemeente. Dit, om te borgen dat professionals in hun aanpak elkaar én vooral de gezinnen die de ondersteuning het hardst nodig hebben versterken in hun mogelijkheden om tot oplossingen voor hun problemen te komen
- Neem als gemeente een helder standpunt in als het gaat om de regierol in gezinnen met complexe problematiek. Het helpt als organisaties zich (niet vrijblijvend) verbinden aan integraliteit en inclusie, de twee belangrijke pijlers van deze nota.

- Handel als gemeente ook vanuit integraliteit en inclusie. Dit betekent o.i. dat de domeinen Jeugd, WMO en Werk en Inkomen niet los van elkaar kunnen staan. De gemeente heeft een duidelijk keuze gemaakt voor die wijken waar de sociaal economische problematiek het grootst is. Dit vraagt om een naadloze aansluiting en samenwerking tussen de domeinen.
- Maak als gemeente echt werk van minder regeldruk. Dit, t.b.v. de gezinnen die de ondersteuning het hardst nodig hebben. Voor hen is het van belang dat zij de weg naar hulp beter weten te vinden; laagdrempelig en dichtbij, waarmee erger wordt voorkomen.
- Positioneer de wijkteams als een belangrijke gesprekspartner met de Veiligheidsketen om daar waar kinderen in onveiligheid opgroeien er sprake is van een gezamenlijke aanpak
- Positioneer de wijkteams als een belangrijke samenwerkingspartner met het (voorgezet) onderwijs. Het gezamenlijk in beeld hebben van de vroegtijdig schoolverlaters en samen optrekken kan leiden tot vermindering hiervan
- Maak je als gemeente mede-eigenaar van de arbeidsmarktproblematiek in de jeugdzorg (en het onderwijs). Het helpt als de gemeente zich medeverantwoordelijk voelt en creatief meedenkt. Dit, vanuit de wetenschap dat de concrete uitvoering van deze nota alleen succesvol kan zijn als er sprake is van continuïteit van personeel.

Wij gaan ervan uit dat u dit advies zult opnemen in het Raadsinformatiesysteem ten behoeve van de informatie-, commissie- en raadsvergaderingen en zien een reactie op dit advies door uw college met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,
 Namens de Adviesraad jeugd & Wmo gemeente Arnhem,
 Elvira Flaton, voorzitter